

TEORINĖS UŽDUOTYS

XXVI Lietuvos mokinių geografijos olimpiada

Tema: ŽEMĖ – MIESTŲ PASAULIS

Dalyvio Nr. _____

Šiauliai
2014 m. gegužės 8–10 d.

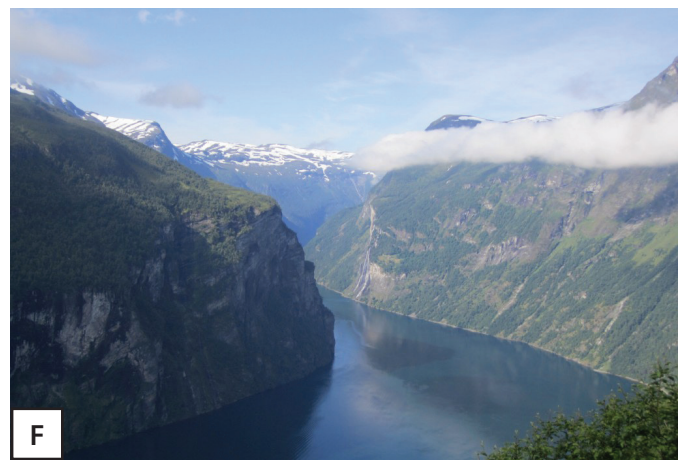
1 užduotis Europos kalnai**12 taškų**

Panagrinėjus žemėlapi ir nuotraukas (2 psl.), užpildyk lentelę: kiekvienoje eilutėje įrašyk kalnų pavadinimą, juos atitinkantį skaičių žemėlapyje, kalnodaros pavadinimą, atitinkamą nuotraukos raidę, maksimalų aukštį (*atsakymo variantai: 1085 m / 1894 m / 2469 m / 2655 m / 2694 m / 3478 m*)

Surinkti taškai

Nr. žemėlapyje	Kalnų pavadinimas	Kalnodara	Nuotrauka (raidė)	Maksimalus aukštis
1				
2				
3				
4				
5				
6				

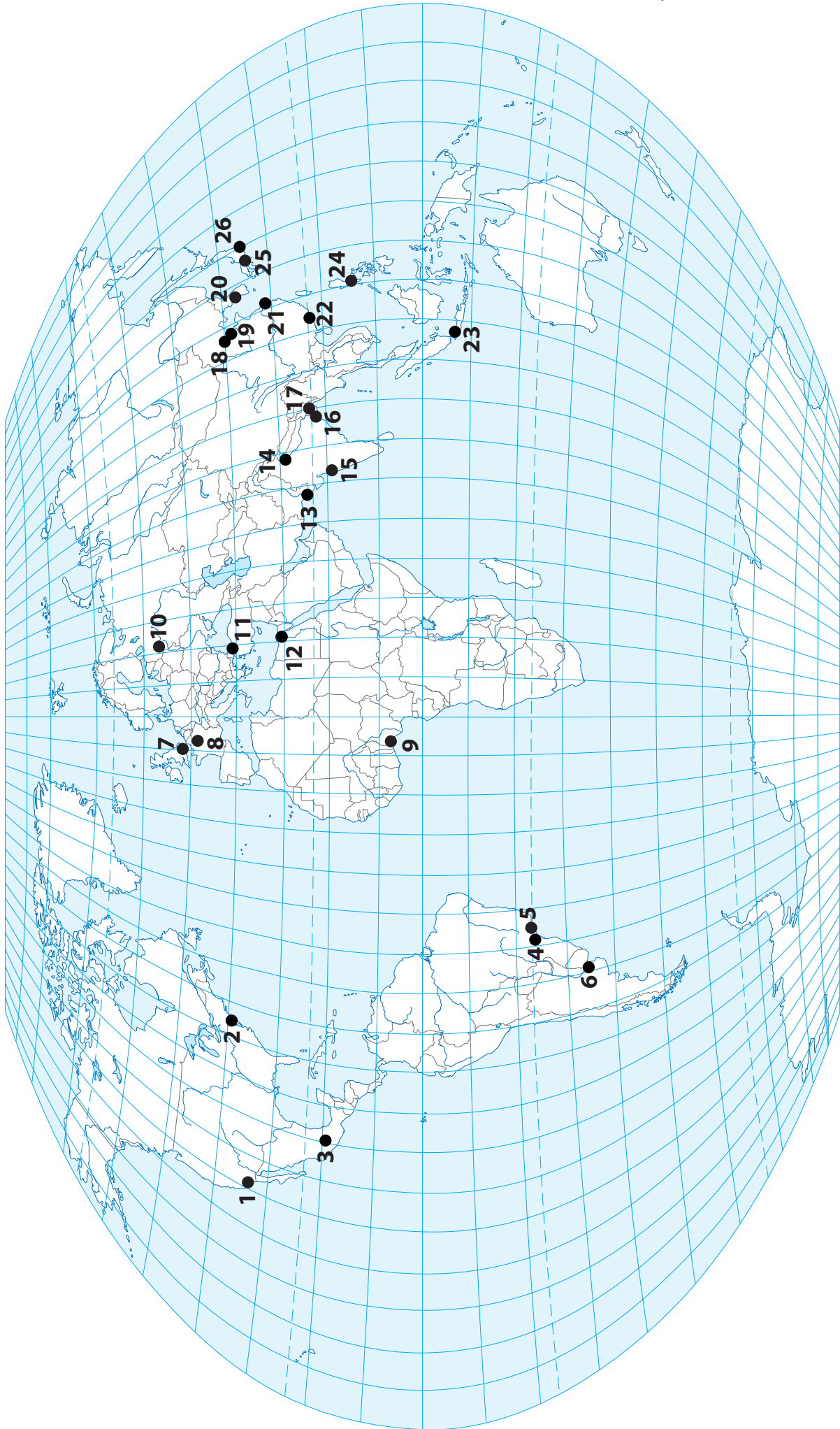

2 užduotis**Pasaulio megamiestai****12 taškų**

Kartoschemoje puansonais pažymėti 26 didžiausi pasaulio megamiestai (megapoliai). Kiekvienam miesto apibūdinimui atitinkamoje lentelės eilutėje įrašyk to miesto pavadinimą ir skaičių, kuriuo jis pažymėtas kartoschemoje.

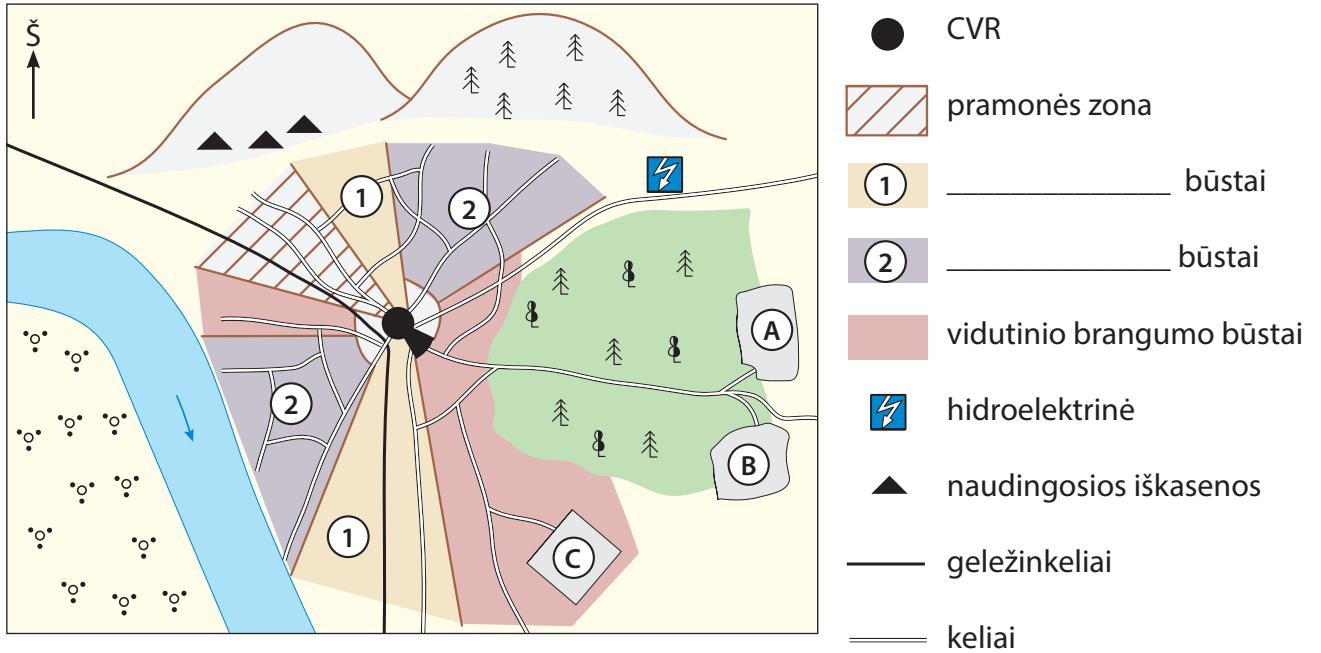
Megamiestas	Aprašymas	Nr. žemėlapyje
	dauguma miesto gyventojų yra bengalai-induistai	
	XIX amžiuje buvo didžiausias pasaulio miestas	
	apie pusę tikinčiųjų mieste – budistai, kita pusė – krikščionys	
	miestą kerta pietų atogrąža	
	pagrindinis miesto oro uostas, pastatytas dirbtinėje saloje	
	miesto oficialiose ribose gyvena tik apie 2 mln. žmonių	
	labiausiai kenčiantis nuo tropinių uraganų megamiestas	
	miesto ekonomika remiasi naftos eksportu	
	miestas išsidėstęs didžiausioje upės deltoje pasaulyje	
	megamiestą kerta tektoninis lūžis	
	didžiausias Pietų Azijos ekonomikos centras	
	miestas, turintis ryškų radialinį–žiedinį išplanavimą	

3 užduotis Miesto struktūra ir plėtra 14 taškų

Surinkti taškai

Naudokis pateikta miesto plano struktūra ir atlik užduotis.

1 tšk. 1. Kaip vadinasi procesas, kai miesto gyventojai keliasi gyventi į A ir B kaimus?

1 tšk. 2. Įvertink procesą, kai miesto gyventojai keliasi gyventi į C gyvenvietę.

a) Kaip vadinasi procesas, kai gyventojai ir dalis paslaugų persikelia į C priemiesčio gyvenvietę?

4 tšk. b) Parašyk du šiam procesui būdingus bruožus ir du galimus neigiamus padarinius.

Būdingi bruožai	Neigiami padariniai
1.	1.
2.	2.

1 tšk. 3. Užbaik sudaryti miesto plano struktūros legendą. Skaičiais 1 ir 2 pažymėtus miesto teritorijoms priskirk pigius būstus ir brangius būstus.

Surinkti
taškai

- 4 tšk. 4. Miesto plėtros specialistai renka vietą (teritoriją) planuojamai plėtoti pramonės zonai. Ją planuojama vystyti rytų arba pietų kryptimi. Specialistai turi atsižvelgti į energetinius išteklius, transporto infrastruktūrą, natūralios gamtos išsaugojimą, vyraujančią pietų vėją. Įvertink šiuos pasirinkimus ir kiekvienai iš plėtros krypčių parašyk po vieną ekonominį privalumą ir gamtinį trūkumą.

Plėtros kryptis	Ekonominiai privalumai	Gamtiniai trūkumai
Rytų kryptimi		
Pietų kryptimi		

- 3 tšk. 5. Miestų plėtra tiesiogiai yra susijusi su tam tikromis problemomis. Parašyk po vieną teiginį, kuris parodo, kaip žmonių veiklos sukeltos problemos veikia gamtinę aplinką.

Problema	Poveikis gamtinei aplinkai
Eismo didėjimas	
Miškų kirtimas	
Didelis vandens sunaudojimas	

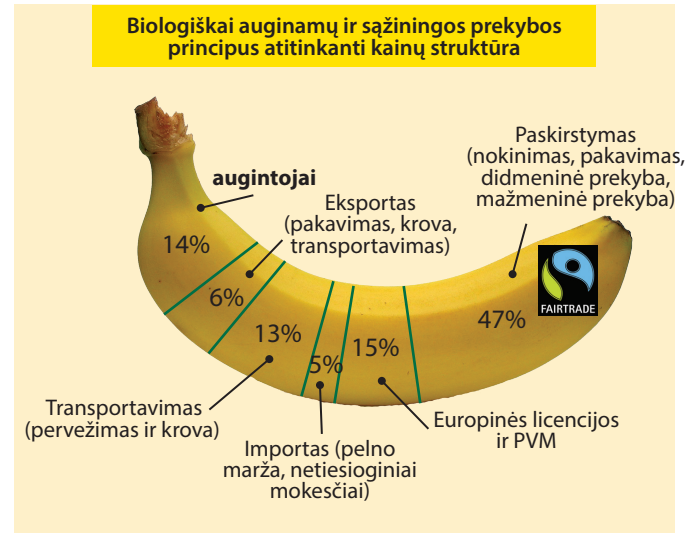
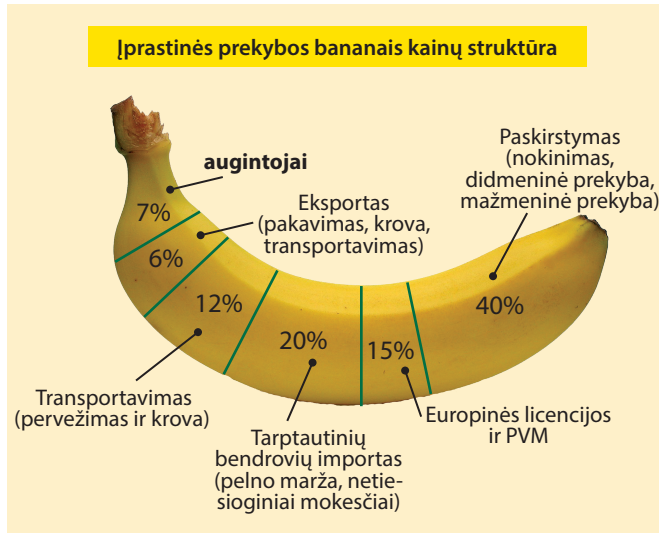
4 užduotis

Bananų verslas

10 taškų

Surinkti taškai

Palygink abi iliustracijas ir atsakyk į klausimus.

1 tšk. 1. Koks yra esminis abiejose iliustracijose vaizduojamos bananų prekybos skirtumas?

1 tšk. 2. Kurie trys etapai, susiję su bananų prekyba, glaudžiai siejasi su globalizacijos procesu?

1 tšk. 3. Kodėl prekiaujant bananais įprastiniu būdu tokia maža dalis tenka patiems augintojams?

1 tšk. 4. Įvardyk vieną tau žinomą bananų verslu užsiimančią pasaulinę bendrovę.

Surinkti
taškai

3 tšk.

5. Čia išvardyta 10 valstybių, kurios 2011 m. užaugino daugiausia bananų pasaulyje. Kai kurios iš šių valstybių bananus daugiausia augina vietos poreikiams, o kitos beveik visus eksportuoja ir vadinamos banininėmis šalimis.

Atsirink ir į lentelės skiltis surašyk po tris daugiausia savo poreikiams auginančias šalis ir „bananinės“ vadinamas šalis.

Brazilija / Ekvadoras / Filipinai / Indija / Indonezija / Kinija / Kolumbija / Kosta Rika / Tanzanija / Uganda

Daugiausia savo poreikiams auginančios šalys	„Bananinės“ šalys

3 tšk.

6. Bananai pasaulio rinkai auginami plantacijose. Kas yra plantacija?
Šešis teisingus atsakymus pažymėk kryželiu.

- stambi žemės ūkio bendrovė, auginanti daugiamečius augalus.
- stambi žemės ūkio bendrovė, auginanti monokultūras daugiausia vietos rinkai.
- stambi žemės ūkio bendrovė, kurios savininkas dažnai yra užsienio kapitalo bendrovė, savo veiklą vykdanči per samdomą valdytoją.
- žemės ūkio laukai oazėje, kurioje keliais ardaus auginamos subtropinės kultūros.
- ne tik žemės ūkiui skirti plotai, bet ir įvairios paskirties įrenginiai, kuriuose dalinai yra perdirbama žemės ūkio produkcija.
- stambi žemės ūkio bendrovė besivystančioje šalyje, kurioje palankiomis kainomis gaminami maisto produktai prastai ir nepakankamai besimaitinantiems gyventojams.
- stambi žemės ūkio bendrovė, kuri kaip taisyklė specializuojasi auginti tik vieną produktą (monokultūrą).
- stambi žemės ūkio bendrovė, kuri specializuojasi gaminti vieną produktą eksportui.
- žemės ūkio paskirties laukai, kuriuose, kuriuose kaip taisyklė be pesticidų ir trąšų auginamos aukštos kokybės maistinės kultūros.
- daugiausia jų yra atogrąžų šalyse.

5 užduotis**Kruizinė kelionė Viduržemio jūroje****15 taškų**Surinkti
taškai

- 4 tšk. 1. Įsivaizduok, kad leidiesi į kruizinę kelionę ištaigingu laivu Viduržemio jūra. Sek kelionės maršrutą kartoschemoje ir į lentelę prie kiekvieno atitinkamo skaičiuko įrašyk uostamiesčio, per kurį plauks kruizinis laivas, pavadinimas. Visi jūrų uostų-miestų pavadinimai pateikti čia:

*Cagliari / Corfu / Dubrovnika / Kotor / Izmyras / Kartagina / Livorno / Messina / Mykonos
Monte carlo / Nice / Pirėjas / Civitavecchia / Santorinis / Sorrento / Splitas / Stambulas /
Toulon / Valetta / Venecija*

Nr.	Uostamiestis	Valstybė
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

Surinkti
taškai

4 tšk. 2. Į antrąją lentelės skiltį įrašyk valstybes, kuriuose įsikūrę šie uostamiesčiai.

3 tšk. 3. Per kurias smulkesnes jūras plauks šis kruizinis laivas?

2 tšk. 3. Įvardyk du argumentus, kodėl kruizinis turizmas naudingas verslo požiūriu.

2 tšk. 4. Įvardyk du argumentus, kodėl kruizinis turizmas yra kritikuotinas.

6 užduotis Gamtiniai ir kultūriniai kraštovaizdžiai palydovinėse nuotraukose 11 taškųSurinkti
taškai

Kitame puslapyje pateiktos aštuonios skirtingose Žemės vietose iš palydovų darytos nuotraukos. Šių vietovių padėtis taškais pavaizduota kartoschemoje. Įsžiūrėk į kiekvieną iš nuotraukų, gretink vaizdus su kartoschema ir atsakyk į klausimus.

3 tšk. 1. Kokius objektus vaizduoja šios palydovinės nuotraukos?

6 nuotrauka _____

7 nuotrauka _____

8 nuotrauka _____

1 tšk. 2. Ką trečioje nuotraukoje greta vandens vaizduoja šviesiai žalios spalvos ruožas?

2 tšk. 3. a) Kurios salos kraštovaizdis matyti 7 nuotraukoje?

b) Kaip ir dėl ko ji pastaruosiu metu keičiasi?

3 tšk. 4. Įvardyk 3 konkrečius geografinius objektus 4 nuotraukoje.

2 tšk. 5. Kurie didmiesčiai matomi 2 ir 5 palydovinėse nuotraukose?

2 nuotrauka _____ 5 nuotrauka _____

